

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.

Hat hóra . . . 5 kor. — fill.

Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 20 fillérért kaphatók

a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petti-sor egyszeri közlésért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 60 fill., azontúl minden szó 2 fillérével számítottatik.

A nyiltérben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér. Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tevékeny közreműködésében részeseink.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

← vasárnap reggel. →

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

1990/1905 szám.

Hirdetmény!

Léva város összes birtokosságát jó előre felhívom, hogy miután a gyümölcsfák termését a tavasszal elszaporodó cserebogarak veszélyeztetik, ezért minden birtokos gyümölcs- és egyéb fáiról a majdan megjelenő cserebogarakat leszedni és azokat megsemmisíteni idejében iparkodjék és azok folytonos irtásáról gondoskodjék.

Aki e hatósági felhívás dacára is elmulasztaná azon kártékony bogarak irtását, az ellen az 1894 évi XII, t. cz. 95. §. k. pontjába ütköző kihágás miatt 100 koronáig terjedhető pénzbüntetés szabható ki.

Kelt Léva r. t. város mezőrendőri hatóságánál 1905 évi április hó 13-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

II.

2021/1905 szám.

Hirdetmény!

Barsvármegye törvényhatóságának a vásári rendtartásról alkotott, de a rendezett tanácsu városokra ki nem terjedő szabályrendelete a m. kir. belügyministerium által jóváhagyatván — a törvényhatósági bizottságnak 1905 évi március hó 30-án tartott ülésében kihirdetett.

Ezen intézkedésről Léva városának vásáros közönségét tudomásvétel végett értesitem azzal, hogy a kérdéses megyei szabályrendelet a tanácsai irodában a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekinthető.

Léva 1905 április 15-én.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Husvét.

Hívők énekében, harangok ércnyelvében, ég kéjén által, szent riadal zug földtől az égig:

Ünnepeljünk! Az Ur feltámadott! . . . Két évtized és egy évig hangzott az isteni-mester ajkáról az ige. Az ige, mely üdvözít; az ige mely kufjeje az örökszeretetek, a melyből a szá-

badság, egyenlőség és testvériség szent eszméje áradt az egész világra . . .

Nagy és merész vállalkozás volt. Látszólag lázítás a fennállott társadalmi rend ellen.

Csak egy Istenfia vállalkozhatott arra, hogy a zsarnokság hatalmával szemben a küzdelmet fölvegye.

A zsarnokság legerősebb fegyverét, az erőszakot vitte harcba az örökszép eszmék ellenébe . . .

Győzött, sirba hullt az eszme. Az öntudat nélküli tömeg készséggel szegődött a hatalom uszály-hordozójává. Pár nappal előbb még hozsannát kiáltott s virágot szórt az Üdvözítő útjára. Pár nappal később megfeszíté őt.

Minő megfejthetetlen rejtélye az emberi léleknek!

Az emberi hálátlanság diadala az örök szeretet felett!

Aki mint fényugár szállott alá az égből, hogy világot gyujtsa a sötét elmékbe; hogy letörje a lélek bilincseit; hogy felkeltse a szunnyadó emberi öntudatot, mely csak mint homályos sejtelme él a népek lelkében; hogy hirdesse a minden igazságok legnemesebbikét, az örök szeretetet; ép azok által ítéltetik halálra, kikért szívének-lelkének szent lángolásával harci sikra szállott!

Megfeszítették s harmadnapra mégis feltámadott. Az eszme, melyet vérevel pecsételt meg, nem halt meg vele . . . Elszállt a népek szívébe, hogy kitarásra buzdítsa őket az emberi jogok elnyeréséért folytatott nemes küzdelmeikben . . .

A Megváltó megrázó tragédiája óta ó hányszor, de hányszor feszítették meg az igazságot?

És még sem tudták megölni! Megölhették a testet, de nem a lelket, az eszmét, mely:

A koporsóból is kitor
És eget kér . . .

. . . Nemzetek történetének lapjai

tanuskodhatnak erről. De egy sem annyira, mint hazánk történetének vérel és könnyel szentelt lapjai . . .

Vérrel és könnyel jelölve a nemzeti jogainkért küzdő hőseink utjai . . . Elbuktak százszor, el ezerszer, de a kiontott vér új hőseket teremtett . . . S folyt a harc lankadatlanul, jóllehet pallos és bitófa álltak útját az emberi jogok szentháromságának.

Sok százados küzdelmeink után vajjon elérjük-e és mikor ez eszmék megvalósulását?

Bizonyára el. Krisztust, az örök szeretet kufforrását is megölték, de eszméit nem ölheték meg vele.

Százszor fektették nemzetünket is sirba . . . Százszor rabolták el vérrel szerzett ősi szabadságát, de mindannyiszor feltámadt halottaiból, hirdelve büszkén:

Nincs vesze bármi sors alatt
Ki elnem csüggedett! . . .

Ezt hirdeti nekünk a feltámadás; ezt az isten-ember megdicsőülésének ünnepe!

Csakhogy célnélküli a küzdelem, hogy ha csupán egy ember vállát nyomja, lenne bár még oly tántoríthatatlan is.

Egy ország szabadsága, egy nemzet boldogsága, sokak erejét emészt fel. És eredményre csak akkor számíthatunk, ha egy és oszthatatlan az erő, a melyet nemzeti jogaink megvédésében felhasználhatunk . . .

A feltámadás magasztos ünnepén, a krisztusi-eszmék győzedelme napján, a midőn lelkünk a hit szárnyain ég felé repül: jusson eszünkbe, hogy e város anyagi és szellemi boldogságáért küzdenünk nagyoknak és kicsinyeknek egyaránt kötelességünk . . . És e küzdelemben sohase feledjük, hogy bármi módon imádjuk is Istent, egyben, a haza szeretetében s e város anyagi és szellemi emelésében egynek kell lennünk . . .

Ezeréves küzdelmeink közepette,

vendégek számára egy fia boszorkány pogácsát se sütni.

Ocskay uram ő kegyelmében ugyancsak felfortyant a kuruc mérge. Mámoros fejfel, ádáz dühében felpofozta az egész deputáló konyhaszemélyzetet. — A deputáció pedig a nyert több rendbeli kegyelmes válasz után javában menekült t. i. ki-ki a merrelátott, mikor a kapun álló kurucok bevezetnek egy lisztes gunyás atyafit, aki egyenesen Ocskay brigadéros elé akart jutni, még pedig sürgősen.

No mi baj lisztes zsák, mit hoztál? ! Fürmedt rá a dühöngő brigadéros oly retentő hangon, hogy még a boltozat is remegett.

Nagyságos brigadéros uram — mond a molnár nagy alásatossággal — hiráddal jöttem. Schlieknak 15 németje valami kapitány Wallin vezetése alatt, 16 bivalyos szekéren 800 mérték buzát kísért a malomba, hogy azonnal öröljük meg. Mind a 4 kerekem, legényeim azzal dolgoznak, ma délre meg is lesz mind a legutolsó szemig. A feleségem meg a leányom kínálgatja őket tyukkal, kalácsal meg jó meszesi borral, hogy én időt nyerjek a hiráddal. Ha akorod Nagyságos brigadéros uram, elveheted mind, jó lesz a kurucoknak, meg a labancokkal is elbánhatsz kedved szerint.

Lóra kuruc, lóra! Kiált menydörgő hangon Ocskay, délre nekünk boszorkány pncácsa sül a labanc buzájából. — Csakhamar összeverődött egy csapat kuruc s a molnárt magukkal vive Pászthy Ambrus vezetése alatt meglepték a barátikai malmot,

elfogták a német zsoldosokat, lefoglalták a buzalisztes szekereket s a zsákmányt maguk előtt hajtva nagy triumfussal vonultak be Léva várába. — A nemes czizmadia czéh inasai nagy gaudummal kísérték a 16 bivalyos szekeret, bosszantván a nemes kovács és lakatos czéh inasait mondván: lesz mit patkolni a szurtos kovács inasoknak, itt vannak a bivalyok.

A mint megérkeztek a bivalyos szekerek, előkerültek Ocskay uram szakácsnéi és kuktái is és süttették a boszorkány pogácsát. — A lakodalmi mulatság vigan folyt, vigabban mint az előtt. Az elfogott német kapitányt megtáncoltatták, kénytelen kelletlen járta a minétet (menuett) a vitéz mulató kurucok nagy mulatságára. Német volt az isten adta, nem volt szokva a borhoz, legfejebb komló vagy árpalevet ivott s most a bor a fejébe szállt s a lakodalmi hangulatban levő kurucok valósággal maskarát csináltak belőle.

Csak egy, nem épen fiatal szobaleány, valami mamzell féle sajnálta meg a szöske németet, a ki a kulcslyukon át látta a nyomorúságát. Megegett rajta tapasztalt szive s elhatározta magában, hogy ha csak lehet, kiszabadítja. A folytonos mulatság, a hosszú lakodalom végre is elnyomta a kurucokat s a mamzellnek sikerült a kapitányt megszöktetni s meg is mutatta neki a menekülés irányát keresztül a kalvárián. — A kapitány, mikor már félig meddig szabadon érezte magát, egy cvikipuszit adott hálából a hazafiatlan fruzsinának.

harci viharok száz és száz fergetege között, a magyarok Istene megtartá e nemzetet. Megtartá, mert fiai egy pillanattig sem tévesztették soha, hogy Isten dicsősége és a haza szeretete az a talizmán, mely karjainkat megacélozhatja e honfivérrel dusan megszentelt anyaföld védelmére . . .

Ameddig ez eszme lesz vezércsillagunk, nyugodtan hajthatjuk álomra fejünket.

A vallás és hazaszeretet testvérisége volt és lesz örökkön-örökké a nemzetek szabadságának legerősebb palládiuma!

Nemzet, mely ez örök igazságot megérti s megértvén követi, bizonyára megnyeri honszerelmének megdicsőülését s beteljesedik rajta az irás szava: Feltámadunk!

Növények hazai történetünkben és népmondáinkban.

— Irta: IIanusz István. —

Piros volt egykor a hófehérke (Gnaphalium), és az ünök havasnak a tündére viselte a keblén, de csak addig maradt az piros, míg a tündér bele nem szeretett a föld fiába, a deli barna ifjuba, a Korongisba; ezért a tündérkirály kövé merevítette őket és a mely piros virágot az Ünök tündér a Korongisnak ajándékozott, ma is ott nyílik a Korongis oldalán, de már elhalványodott fehér színben.

Népregés növény a Csaba ire (irja) vagyis flastroma, a tömjényes pimpinella. Ugy szól pedig a monda, hogy „mikor egész Magyarország belső háboru folytán rázkódattatást szenvedett és kemény csatát vívtak azért, mivel egymás között meg nem egyeztek, hogy Attilának melyik fiáé legyen az ország és azon csatában minden magyar elesett: Csaba király, Attila király ifjabbik fia, a ki Honorius császár leányától való volt, atyja halála után egymaga maradt életben 1500 férfival; de azok is mindnyájan meg levén sebesítve, őket azzal a füvel gyógyította meg, a honnan történt, hogy a

A kapitány a kalvaria hegyen át, járattal s uttalan, erdőkön keresztül, hogy, hogy nem eljutott Schlick őrszemeihez, a kik aztán elvezették a császári táborba. A tábornok, hogy értesült buzájának sorsáról, mert övé volt a 800 mérték buza — haragjában bosszút esküdött a barátikai molnár ellen. Azonnal kiharancsolt 30 lovas németet s meghagyta nekik, hogy a malmot rohanják meg, a molnárnak mindenét kobozzák el s szállítsák a táborba, a malmot s a malomházat pedig mindenestől égessék fel s a molnárt pedig guzaba kötve hozzák eléje. — A 30 lovas élére odarendelte Wallin kapitányt.

A mint megjelentek a malom előtt s a molnár felismerte a kapitányt, sejtette, hogy ő reá most szomorú sors következik. Leánya Annuska azonban nem esett kétségbe. Hirtelen magára szedte legszebb ruháit, felterített a szobában, jó ólévai bort tett fel az asztalra, a molnár pedig leánya tanácsára, egy tele hordót gurított fel a malomházba s így várták szives magyar vendégszeretettel a császár katonáit.

A kapitány parancsára aztán a császári zsoldosok elkobozták mindent s felpakolták a lovak hátára már t. i. a mi felpakolható volt. Aztán a vitézi tette nagy áldomást ittak. Annuska a kapitányt, az első legény meg a zsoldosokat szolgálta ki. A vitézek rövid idő múlva alaposan el is áztak, a mikor aztán nagy csendben rájuk zárták az ajtókat. Az első legény lóra kapott s rohant Léva várába, a többiek pedig a molnárék

TÁRCZA.

A barátikai molnár.

Kuruc történet.

Irta: Végh István.

Már 7-ik napja, hogy Léva várában kuruc-hajdutánc és muzikaszó járja. A füstös morék álmos szemeket alig bírják feltárogatni. Kidült a primás, van helyette más, kidült a kontrás, kidobják s hoznak helyette másikat, míg a cigányok utcája bírja. A tárogató mélabus akkordja nem hat zavarólag a kurucok zajos mulatságára. András, Ordódy, a fiatal Paléshy, az öregebb Szulyovszky, a ki Lengyelországból jött kurucnak stb. már az asztalokon is jártak. De hogy is lehetne ez másképp, mikor a legvitézebb kuruc brigadéros ocskai Ocskai László uram tartja 7 országra szóló híres lakodalmát a gazdag és szépséges Tisza Ilonával. — Hogy a várat labancok fenyegetik, az semmi. Hogy Gróf Schlick emberei, a ki császári tábornok, már nagyon is közel merészkednek a várhoz, az mellékes. Mit nekik néhány száz vagy ezer labanc! Az a fő, hogy lakodalom van, még pedig a legvitézebb, legvitézebb kuruc brigadéros lakodalmá.

A lakodalom nem is tudom hányadik napján szakácsok, szakácsnék, kukták, kásakeverők szóval minden rendű és rangu konyhai személyzet együttesen és nagy alásatosan Ocskay uram elé kéredeztek s remegve tudatták vele, hogy üresek a lisztes szuszákok s nem lehet ma délre a lakodalmi

nevet utóbb attól vette. Ez a hagyományt Csapó József 1792-ben a Csaba Ürömnek nevezett Sanguisorta felől mondja.

Történeti hűség dolgában a mondához szó fér, mivel Honorius a már megosztott római birodalom nyugoti felének volt császára, nem pedig a keletinek, a melylyel Attila közelebbi szomszédság révén is sürűbb érintkezésben volt és más verzió szerint a bizanti császárnak volt leánya az a Honoria, kitől Csaba született; Honoria, III. Valentinian nyugoti császár nővére küldött bár Attilának jegygyűrűt, de a nagy hunn király neje nem lett. A ki ezt a regét a történeti adatokkal összhangzásba óhajtaná hozni, gondolja meg előbb, hogy a népek mondái és az okmányozó kutatás nem járnak egyazon uton.

A keresztes tarnics (*Gentiana cruciata*) Szent László király tüve nevet visel, mivel úgy beszélük, hogy e király idejében egész Magyarországon rettenetes ragály dühöngött, ő pedig megnyerte imájával Istentől, hogy e kórvésznek gyógyítója azon növény legyen, a melyet fölfelé lött nyila estében eltalált; az pedig a keresztes tarnics volt, melylyel azután megszabadította alattvalóit a nyavalyától. Csapó József 1795-ben azt írja, hogy azt a pestist az országból kiűzött tatárok hagyták hátra. De mivel László királyunk egész uralma (1067—1095) alatt hazánkat tatárok nem háborgatták, e legenda keletkezésére ama három rendbeli betörés valamelyike nyújthatott alkalmat, a melyeket időközönként a kunok intéztek Magyarországon ellen.

Zlinszky Aladár szerint a kunok kivezetése után fennmaradt nagy pestist a magyar nép ősi pogány istenei bosszújának tulajdonította és követelte a régi valláshoz való visszatérést. Szent László király azonban látomást nyert és úgy lötte fölfelé a nyilat, mely a már akkor is „keresztes fű”-nek nevezett tarnicsot (*Gentiana*) érte estében s az hathatós javasszerűl vált be a pestis nyavalya ellen, s a népet megerősítette a keresztény vallásban. Ezt a fűvet Melius Péter óta (1578) Diószegi 2 botanikájáig sebtisztító és ragályűzőül emlegeti a magyar, áldott fűnek nevezi a tót és Vladislavskának a horvát.

A földi eper vagy szamóca (*Fragaria*) illatos gyümölcsével köti össze a réproge Eperjes város alapítását. Diákosan Frogopolis volt is annak a neve. — Tompa zengji, hogy:

Vak Béla jött számos kíséretével
Birodalmának felső részire,
Mely fekszik a lengyel határ felé
Holott mély reugetegbe tévedett
Világtalan királylyal a csapat.
Most megismerni vágyván helyzetét
Tapogatni kezdett csendesen
És ülőhelyét megnézte két kezével
S ott földi epret érez mindenütt.
Érett bogóit a szomju király
Magához vevén, epedése mult
S mond a király: vágattassék ki a
Vad erdő ülőhelyem körül
Hol hűsítő érett bogóival
Talála földi epret két kezem
Mely kinzó szomjamat megnyehitő
Épüljön város a vad helyen.

vagyonával megterhelt lovakkal a közeli Lodánba menekültek, örökre bucsut mondva a veszedelmes, különben is régi és rozoga malomnak.

Az elázott zsoldosok még javában aludtak, mikor rajtuk ütöttek a kurucok. Bezzeg kiment a szemükből az álom, de későn. Valamennyit fogva vitték Léva várába.

Grf. Schlick az újabb kudarc miatti dühében, néhány nap mulva felégette a malmot mindenesztül. E helyett később valamivel alább a Percen Boód lodányi curialis nemes épített egy malmot, mely a lévai-aknak ma is kedves malma. Egy másikat pedig a barátai molnár családja épített Lodán alatt, hol megtelepedett. Annuska férjhez ment az első legénykűhöz. Mert molnárak voltak, Molnár néven hívták őket s törzsét képezték a lodáni ma is virágzó vagyonos és nagy Molnár családnak.

Ilyen formán van ez a szájhagyomány, az élő krónika könyvében, de teljes hitelessége okmányokkal csak részben lenne bizonyítható.

Még csak egyet: a krónikák szerint Molnár Anuska nemcsak Lodán falujának, hanem az egész Lodán mentének sok sok ideig a legszebb asszonya volt, kinek párás szemei számtalan csécsap emert megperszeltek.

S emlék gyanánt a történet felől
Eperjes legyen a neve.
Ugy lön miként mondotta a király
Kiirtatva idővel a vadon
Megnépült Vak Béla ülőhelye
S eperszemet viselve cimerében
Épüle város és áll e napig.

Brassónak latin Corona és szász Kronstadt nevet úgy is magyarázzák a répmondák, hogy len termett egykor a helyen, hol most a város háza áll és annak a növénynek a szála korona alakra fonódtak össze, — miért a város és vármegye címerét ma is korona díszíti, képezi.

Azt írta a mohi csatavesztés egykori krónikása, hogy a tatárok sürű nyilaitól úgy hullottak a magyarok, mint a megrázott tölgyfáról a makk.

A Cserei család annak az emlékére kapott 3 buzakalászt a címerébe, hogy egyik ősök Zsigmond király éhségét egyéb eledel hiányában buza fejből kimorzolt szemekkel enyhítette, mikor a török elől menekült.

V. László királyunk egyik udvari költőjének Beheim Mihálynak 3 rózsát ajándékozott, s felőlők az úgy énekelt, hogy egy rózsaszáron 3 rózsza nőtt, letépte egy hajdon, ki még jegybe nem járt, a zöld mezőn koszoruba kötötte és vele a táncban a legmagasabb diadalt vívta ki. A három rózsza a Szentháromságot jelképezi, leszakította azokat Szűz Mária és majd 40 évig viselte sértetlenül.

1469-ben történt, hogy a győri egyházmegye egyik papja misemondása alkalmával a szentelt ostant Krisztus vére csöppjeit látta, oda szólította hiveit s valamennyien álmelkoldva néztek a csodaszámba menő esetet. Söt Edelsbach Berthold Monyorókerék földesura fegyveresekkel tört be a templomba és elraboltatta a csodálatos ostant és két udvari káplánjával Monyorókerékre vitette. Tiltakozott az erőszakoskodás ellen a győri püspök és vizsgálatra a pápa ez ügyben az esztergomi érseket küldte ki, — holott nem volt az egyéb, mint mikroszkopikus gomba, a Monas prodigiosa képződése a valószínűen már igen régi sütesü ostant.

Várday Péter kalocsai érsek feől, kit hűtlensége miatt 1484-ben fogságra vetett, úgy nyilatkozott Mátyás király a pápa követe előtt, hogy az egy papnak, ki őt a börtönben meggyóntatta, hagyma levéllel írott levelet adott át Rómába küldés végéig; de ő a király elkoboztatta és tűzfőlé tartva elolvasta, mit írt az érsek a királyi titokról.

Mátyás király mesés, adomás növényei közé tartozik a patyolat-tök, melyet ajándékkul elfogadott, de viszonyzásul 4 szép ökröt adott ajándékba. Ő intézte azt is, hogy „vérré vált barátban a lencse.” Egy alkalommal, úgy tartja feölle a nép regeje, árpát árult a király egész álló nap a török táborában a szultán sátra előtt s úgy kémlelte ki saját szemével az ellenség haderejét és állását. Szerémi György meg azt írja, hogy nem mérgezett fűgétől halt meg a király, hanem orozva gyilkosok ölték meg.

Nem kis multságára szolgált Batthyáni Boldizsár magyar főurnak 1582-ben Német-Ujvárott, hogy asztalánál Clusius, a híres belga fűvész a levesnek szép sárga színét sáfrántól származottnak vélte, holott az az urgombától (*Agarilus caesareus*) volt olyan.

Azt mondta magáról Rákóczy György († 1648), hogy biz ő nem Heliotropium, amely csak Nap után járó fű.

II. Rákóczy Ferencz a vadásza leányunokája sírjára fehér liliumot ültetett Sárosvár alján s kivirított az minden tavasszal. Ezzel akarta megőrizni emlékét az ártatlan gyermeknek, aki belehalt bujába, mikor megtudta, hogy az ő deli lovagja maga a földesuraság és hogy annak felesége van, Hesszeni Anna hercegnő.

Mikes Kelemen a hidegletését Rodosztóban savanyított káposztával gyógyította. Az a följegyzés volt egy régi magyar felcser hátrahagyott naplójában, hogy savanyu káposzta kovácsnak élet, takácsnak halál. E praxisa azon alapult, hogy egyszerre két betegét gyötörte a negyednapos hideg, az egyik belehalt, a másik kigyógyult. Kérdősködésére azt vallotta a kovács, hogy jól lakott savanyított káposztával és azóta lett jobban; a takácsnak elmaradt az özvegye pedig azt mondta, hogy a savanyu káposzta megkivánása és evése után vált az halálra.

V rhas ellen is azzal akarta gyógyítani megbetegedett seregét II. József császár király, de nem bírtak elegendőt az ügynökei fölhaltani. Ekkor egy görög kalmár

ilyen levél kíséretében segítette ki az aggodó fejedelmet:

En vagyok a büdi Dogáli
Küldöm Neked 100 hordó káposztu . . .
Mire a császár eképv választolt:
Te vagyol a büdi Bogáli
Küldtél nekem 100 hordó káposztu,
Neked adom a Büd.

Használt-e a sereg német katonáinak a savanyu káposzta orvosság, a történeti kutatás nem derítette ki; de a magyar nemes-ségre emelt Büdi Dogályi hasznát látta a savanyu káposztának.

Mikor az oláhok Nagyenyedet fölprédálták 1849-ben, a kereskedésekben talált kávé magokkal vitték, mint uri babot és mivel azt tapasztalták, hogy nem föl meg juhussal sem, hasztalan tüzelnek alatta napszámra; szidták is érte a magyar kereskedőt és boldog volt az az oláh, aki vékaszámra Gyula-Fehérvárott a piacon e'adhatta a zsidónak, mert megadott az érte vékánként egy váltó forintot, mi a mai pénzünk szerint 84 fillérnek felel meg. Megismételték a bajosi aszszonyt, ki a kávé sába-vizbe főzte.

Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 18-án tartotta ülését, melyen az alispán előzött.

Az alispán bejelentette, hogy Dr. Karafiát Máriaus a lévai közkörház igazgató főorvosa ezen állásáról lemondott. — Dr. Karafiát Máriaus 20 óta viselte ezen tisztét, mint a kórháznak keletkezése óta igazgató orvosa, annak szervezése, felszerelése és vezetése körül szerzett munkásságáért — a vármegye főispánja a felmentés alkalmával elismerésért fejtezte ki. Ezen megüresedett állásra a pályázat kiíratott. — Gáldy Károly szolgabíró a főispán V. rebélyről Ar-Maróthra helyezte és az üresedésben le-ő állásra Lülley Kázmér közig. gyakornokot helyettesítette. — Dr. Vince Jenő ar-maróhi kórházi alorvost a főispán tb. járás-orvosa nevezte ki.

Körmöcbányán Bunda József tanácsnok nyugdíjazása folytán üresedésbe jutott tanácsnoki állásra Tomaschek Gyula városi jegyző lett megválasztva.

A kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy március hó folyamán befizettetett egyenesadóban 14009 kor. 83 fl. H dmentességi-díjban 254 kor. Bsteg és jogilletékben 10275 kor. 01 fl. Fogyasztási- és italadóban 126608 kor. 09 fl.

A vármegyei tiszt főorvos jelentette, hogy a közegészségi állapot a mult nő folyamán kedvező volt.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a szelizi kisedővőrák II-ik teremmel való fejlesztése iránt hivatalból intézkedett. Némkülömben előterjesztést tett a verébelyi kisedővő kibővítése, vagy legalább a jelenlegi óvóó mellé még egy óvóó állás rendszerezése iránt.

A verébelyi róm. kath. iskolának 4-ik tanteremmel való kibővítése és 4-ik tanítói állás szervezése iránti tárgyalásokat az általam iskolaszéknél folyamatba tette, ha ez ügyben indokolatlan halogatást tapasztalna, — a jelenlegi három tanterembe be nem férő tanulók részére községi jellegű iskola felállításának elrendelése iránt intézkedni fog.

A megyei főmérnök jelentette, hogy úgy az állami, valamint a törvényhatósági közutak állapota az elmúlt hónapban megfelelő volt, — forgalmi akadály egyáltalán nem fordult elő. A törvényhatósági helyettes álatorvos jelentette, hogy az áltegészségügyi viszonyok az elmúlt hóban kedvezők voltak. r.—t.

A nagysallói diadal emlékűnepe.

April 19.

Ez idén ez is a nagyhétre esett, úgy mint II. Rákóczy Ferenc halála, mint Kossuth Lajos. A nagyhét ez önfeláldozás, a millióért való szenvedés, a közügyért való vérbullatás ideje.

Az idő nem kedvezett, vasárnapról fogva esett ez eső, s így a szép ünnepről sokan elmaradtak, akik ott szerettek volna lenni, de hát az nem olyan nagy baj, mert azok, kik ott voltak, bizonyoságot tesznek mindenekről, amint Barabás Béla kifejezte az irás szavaival: valahol ketter-hárman vagytok, én veletek vagyok, hirdessétek azért az igét az én nevemben!

Ugyanazon a napon Nagy-Sallóban országos vásár is volt, emiatt az ünnepélyt csak este lehetett megtartani. Az esti vónattal, 1/27 órakor érkeztek a képviselők dr. Kmosko Béla kíséretében: a két Madarász, Barabás Béla és Benedek János. A fogadásnál egy kis fennakadás volt: a rendezőség azt akarta, hogy a vásárosok szálljanak fel előbb, ezek meg nem akartak addig felszállani, míg a szónokot nem hallják. Így is történt, még a masinista is beállt fogadó küldöttségnek. A vendégeket dr. Dudits Endre városi orvos fogadta gyönyörű ünnepélyes, itt, a magyar dicsőség, a hősi önfeláldozás klasszikus talaján, a diadalmos honvédek sírhalmainál üdvözlöm az urakat, a magyar nemzet haláláig harcoló, törvényhozó honvédeit. Az üdvözlő beszédre Ma-

darász apó felelt, hogy szívesen jöttek, ő meg kötelességből is, hogy megtanítsa fiát a nép képviselőjére.

A vasutól lovas bandérium kíséretében hajtottak a plébániára, mely előtt már a közönség is gyülekezett égő faklyákkal és zászlókkal. 7 órakor indult el a menet zene-szóval a honvédekhez. Itt az emelvényen ifj. Madarász József vezette be az ünnepélyt lelkes szavakkal, beszéde végén felszólítván a közönséget, hogy Isten áldását kérje a hazára, el is énekelték szépen a himnuszt. Ezután Benedek János képviselő szavalt el remek alkalmi ódáját, jussa is volt hozzá, édes apja ott küzdött 56 évvel ezelőtt, a Damjanich vörös sápkás zászlóaljában, ott, ahol ő most az ősök dicsőségét magasztalja. A gondolatokban dus, érző költői szívvvel alkotott költeményt egész terjedelmében közöljük. Nagy hatást tett a befejező rész lelkes szövege.

Ezután Barabás Béla lépett az emelvényre. Szenvedő, sötét, szenvedélyes arc, villámló szemekkel. És amint ott beszélt perzselő hűvvel, lánggal, a Vörösmarty vén cigánya jut eszünkbe, mikor dalt a zengő zivatartól tanul, mikor hurja zeng a vésznel szilajabban és keményen, mint a jég verése. „Aradról jöttem — ugymond — a tizenhárom magyar vértanú vesztőhelyéről, és most itt vagyok, itt is a magyar szabadság vértanui alusszák örök álmukat, és innen megint máshová megyek, mindenütt keresem a sírokat, melyeket a magyar szabadság hantolt, keresem az emlékeket, oszlopokat, a magyar önfeláldozás emlékjeleit. Keresem és imádkozom a tövüknél, és szívom magamba a szellemet, mely az ő sírjokból árad, hogy átadhassam, hirdethessem nektek, mindenkinek, aki magyar, mert ezt hagyta rám örökül atyám, aki kis koromban elvezetett a bitófák hejére, azóta hirdetem ezt az igét, hirdetem addig, míg egy hang jó ki ajkamon. De ki tudná azt leírni, amit ő beszélt, ki tudná felgyujtani azt a tüzet, lelkesedést, mely hangjából szemeiből, egész lényéből áradott?”

„Vigyétek haza ez igéket, mondjátok el az otthon maradt betegnek, ezt csókoltjátok rá kis fiatok arcára, hogy már áradjon az élet e sírból, hogy legyen ezekből a magyar szabadság feltámadása. . . . És megjön az, meg kell jönnie, . . . nézettek Madarász apó, az agg Simeont, aki kilencven egy néhány év terhet hordozza vállain, nem nyugszik, eljött ő is ez emlék tövébe, hogy bizonyoságot tegyen arról, hogy meg kell jönnie, mert csak akkor mondhatja majd: most bucsúad el uram a te vén szolgádat, mert látták az én szemeim az Üdvözítőt, a független Magyarországot!”

Nem lehet ennek a beszédnek hatásá leírni; úgy szólt az, mint az ítélet harsonája.

Szívüöl hangzott fel erre a szózat, de a tömeg még soká nem mozdult, látni akarta közelebb is a képviselőket.

Lelekes énekléssel tért vissza a menet a községbe, az ablakok mindenütt ki voltak világítva; gyönyörű látvány volt Bedros primási erdőmester lampionos, fényben uszó háza.

A társasvacsora.

Ete 1/29 órakor társasvacsora volt a nagyvendéglőben, melyen körülbelül 60-an vettek részt. A földmives polgárok a szomszédos helyiségekben lesték az igéket. Kár, hogy legalább néhányan nem vettek részt az „urak” vacsoráján, lett volna mit beszélni otthon. Egy-egy öreg polgár így is beszélénykedett, akikkel Madarász apó örömmel és szívesen elbeszélgetett az időről, a vetésekről, ro meg az egészségről és az öreges lábak „állapojáról.”

Az első felköszöntést Vargha József esperes-plébános mondotta. „Küönös ünnep ez, — ugymond — sírdombnál, porladó hősök tetemei fölött gyülekeztünk, és mégsem gyász-ünnepet ültük, hiszen az ünnepi szónok is a diadal pálmáját ültette a hősök emlékére.” Azt mondta tovább, hogy ha összeveti az akkori küzdelmet a mostanival, úgy látja, hogy ez súlyosabb, mert a magyarok jogait magyarok ellenében kell védelmezni. Éiteti a képviselőket, kiknek törekvésük, hogy nemzetünk igazát a bel és külföldi osztrákok ellenében megvédelmezzék. Rendkívül tartalmas, erőteljes beszédével valóssággal fellágyozta a társaságot. Ezután Akucs Lajos bajkai lelkes művészi alkotású szép beszéddel közzöntötte fel a „bálványdöntő,” sziveket felgyujtó Barabás, majd ismét Vargha esperes vette fel a szót, üdvözlővén a két Madarászt, a vén sást, aki addig bele sem üt az elzöki székbe, míg az alkotmánytipró határozat ellen megsemmisítő tiltakozását ki nem fejezte, és a fiut, intve őt, hogy csak azon az uton járjon, melyről az apa 70 esztendő óta el nem tántorodott. Erre ifj. Madarász József felelt; okosan és biggadtan imörtette az egyesült ellenzék eljárását, indokolta a felirat mérekeit hangját; szerényen beismerte, hogy a mi felemelgetésben neki része van, ezt annak köszönheti, hogy az öreg Madarásznak fia, de ez ösztön neki arra, hogy válaszóinak szeretetét saját buzgalomával vivja ki. Melegen élteti Barsvármegye tisztikarának jelenlévő képviselőit, Mailáth főjegyzőt és a két Ordódyt, ráismer bennök a régi Barsvármegyére. Mailáth főjegyző kijelenti, hogy ő nem hivatalból jelent meg, a szíve hozta ide:

életi az ünnepély költő képviselőjét, Benedek Jánost. Ezután ismét Akucs Lajos szólalt fel, beszédében Madarász apó erényeinek követésére buzdítván bennünket, mire Madarász apó is felállt, mordván: „Barabás öcsém folyvást piszkál, hogy szóljak, mert addig ő nem szól, hát csak megszólalok én is. Ő kedves Magyar Hazánkat éltetem, de mivel én Kőlcseyvel, a költővel egy országgyűlésen voltam követ, és a költő szavai szebben ki tudják fejezni a honfű érzelmeit, én tehát Kőlcsey szavaival szólok: Szánd meg Isten a magyart, kit versek hányának, nyujts feléje védő kart tengerén kinjának. Balsors akit régen tép („érted az osztrák“ az apó saját szavai) hoz rá vig esztendő... stb.

A lelkesedés teljében, de általános, figyelmesebb csend közepette állott fel Barabás Béla. Nem tudja, — így kezdi — mért van úgy disponálva (Madarász apó közbeszólt: én meg azt nem tudom, hogy mi az: *disponálva*), mert hat oly nyomasztólag szivére ez alkalom, talán azért, mert ez előtt 56 évvel is vívtunk itt ki nagy győzelmet, ez idén is január 26-án, s mégis ott vagyunk; hogy szabadság nem virul a holtak véréből. Többször mondott már beszédet az aradi vértanúk sirjánál, egy alkalommal jobbján édes atya, balján egyetlen fia hallgatta beszédét, a következő évben is ott mondott beszédet, de már nem állott oldalánál senki, abban az évben eltemette édes atyját és egyetlen fiát. Ez hát talán az ok, mely szoritja szívére mind akkor, mikor a szabadságharc emlékei megjelennek. És mivel neki már nincs ifjú hajtsa, mint Madarász apónak, kire honszere még átörökölt, és mivel az elvesztett szeretet helyébe szeretetének győtrő vágya tetel, ezért járja be az országot, hogy elárasztassa a magyar népet szívének azzal a melegével, melyet gyermekének szánt, hogy kiontsa fajszeretetének minden erejét, melyet ivadékaiknak kellett volna éreztetniük. Ő is az *Írásból* merít. Nagy hét van, mint akkor, mikor az Ur sirját nagy sziklával borították el, hogy ígéréte szerint fel ne támadhasson, de feltámadt, amint hogy most január 26-án is feltámadt a magyar nép, és a százados idegen hatalom millió mázas szikláját egy elsöpörte, mint egy porszemet. Elsöpörte ez a magyar nép, mely itt a szomszéd szobában zug és zsong, zug, mert lesi és várja, hogy mit beszélnek hát az urak, mi lesz ő vele, zug, mert feleletet adott, és most várja, igazát. Ez a becsületes magyar nép, mely eddig verét és lelkét áldozta némán, ez állított bennünket talpra, nem is mertük hinni, mily erő rejlik az ő becsületes megnyilatkozásában, megtalálta önmagát és irányt szabott nekünk. Legközelebbi amerikai utazása alkalmával bámulva látta, hogy a legelőzőn legelőző marhákat drótsövényvel védik a remesen szágalódó vonatoktól, míg városok közepette rohanva, egy jelzőtáblát sem látott, mely az embereket figyelmeztetné; azt mondták neki erre, hogy a barom oktan, de az embernek van esze. Vigyázzunk tehát, hogy el ne tiporjon bennünket az osztrák huucutságok — erre mondjon magyar szót Madarász apó — rohanó gyorsvonata, legyünk ébren, hogy az a künn zajgó magyar nép meglegje igazát. — Ez ugyan csak silány kivonata a Barabás kábitó erejű beszédének, és ha tartalmát vissza is tudnók adni, hol van a hang, a lelkesedés, a szemek tüze, a szív lángja? Aki ezt hallotta, nem feleli el soha.

Nagyon tartalmas és élvezetes volt végül Benedek János képviselő beszéde, vigan kezdte, komolyan folytatta, neveltünk is, meg könnyeztünk bele. Azzal kezdte, hogy úgy érzi magát Barabás beszéde után, mint a híres Funtak vedőgyved, kire így kiáltott rablógyilkos vendence, mikor fejére olvasták a kötélben való felmagasztalást: most beszéljen Pupák! (Funtak feletty) De hát ő azért mégis szól, már amennyire töle telik. Megköszönte Barsvármegye „nagynevű és nagyérdemű“ főjegyzőjének szives felköszöntését, majd arról a szerencsés fordulatáról beszélt, hogy már a magyar nép is utat tört magának a fényes országába, ahol eddig képviselve nem volt; utat tört, de nem forradalmi erővel, hanem törvényes alkotmányos eszközökkel; ha a nov. 18-iki merénylet sikerült, a magyar nép akarata többé sohasem érvényesülhetett volna. Beszélt tovább egy protestans és egy katólikus papról, mindkettő honvéd volt a szabadságharc idején, arra kérte a jelenlévő lelkészeket, hogy a haza dolgaiban ők kössék meg mindig azt a paktumot, melyet szeretnek az ellenzék szemére vetni; szólt aztán a magyar népről, a kivándorlásról. „de már nem lesz úgy, mint eddig volt, kell, hogy a magyar népnek legyen itthon munkája, kenyere és becsülete!“

A társasvácsora feledhetetlen lesz azok előtt, kik abban részt vettek; sok szépet, újat hallottak, és tapasztalhatták azon kiváló egyének ideális gondolkodás-módját, kikre a magyarság sorsát bízta, tapasztalhatták áldozatkészségüket, hogy ilyen hazakergető rossz időben elmennek messze vidékre, hogy egy-két száz magyar paraszt embernek egyszerű ünnepén résztvehesse; hogy az az aggastyán, aki időközönként az ország első és legnagyobb méltóságát viseli, órákat tölt el esőben, sárban, s az egyszerű falusi kocsmá padlózatlan ívójában kezel és társalog kérges tenyerű, földhözragadt pa-

rasztokkal! De ne csodálkozzunk ezen, ők azok akarnak lenni: a nép képviselői.

Nagy kár, hogy ez a szép ünnepély nem volt eléggé hirdetve a vidéken, és még nagyobb kár, hogy a közös estében földműves emberek is részt nem vettek. — Szolgáljon ez okulással a jövőre!

Különfélék.

— **Nagyheti ájtatosságok.** A r. kath. plébánia templomban a nagyheti szertartások a következők rendben tartottak meg: Szerdán d. u. 3 órákor Jeremiás siralmi, A lamentációál közreműködtek: Jaross Ferenc, Hadady Géza és Sinkovics József, Csütörtökön délelőtt 9 órákor szemtise, oltárok megfosztása; d. u. 3 órákor Jeremiás siralmi, Pénteken d. e. 9 órákor: passio, közimák: keresztisztelet; csónka mise; Krisztus koporsóba tétele; szt. beszéd, tartotta: Báthy László prépost; d. u. 3 órákor gyászvecsernye. Szombaton reggel 8 órákor: az új tűz és a tömjén-gerezdek megszentelése; husvéti gyertya s keresztut-szentelés; jövendölések olvasása, 9 órákor sz. mise: este 7 órákor feltámadási ünnepély. A mai ünnepélyes szent misén Kempter B-dur miséjét fogják előadni a műkedvelők. D. u. 3 órákor litánia lesz szentésg kitétel-lel. Ugyanez lesz husvét hétfőn is az istentisztelet sorrendje.

— **A kegyes-tanítórendiek templomában** husvét vasárnapján az ünnepélyes istentisztelet a rendes időben, d. e. 9 órákor, fog megtartatni, melyen az offertoriumi betétet — Ave Mariát — Balbach Árpádné urnó fogja énekeln.

— **Gyászhir.** Adamovich Vilmos közgazgatási bíró elhunytáról — kit társadalmunk széles körében a köztisztelet és szeretet környezett a kinek elhunytáról mult számunkban emlékeztünk meg, — fájdalomtól mélyen sujtott özvegye nevében a következő családi gyászjelentést tettük: Özv. Adamovich Vimosné született Mercader Emilia mint hitves egy a saját, valamint az összes rokonság nevében is, mély fájdalommal és megtört szívvel tudatja, hogy a törőn szerettét felejtethetetlen jó férj, illetve rokon Méltóságos Adamovich Vilmos, a m. kir. közgazgatási bíróság ítéő bírójá, kir. tanácsos, tartalékos honvéd-százados hosszas szenvedés után folyó évi április hó 14-én, pénteken, délután 5 órákor életének 53-ik, és boldog házasságának 26-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult hűt tettei folyó évi április hó 16-án, vasárnap, délután 4 órákor fogtak a III. kerület, Zsigmond-utca 23. számú gyászházából a r. kath. hitvallás szertartása szerint beszenteltetni és a németvölgyi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó évi április hó 17-én, hétfőn, délelőtt 10 órákor a Margit körúti ferenczrendi plébánia-templomban fog a Mindenhatónak bemutatatni. Kelt Budapestben, 1905. évi április hó 15-én. Legyen áldott emléke!

— **A nagy-sallói csata.** „Addig nem nyugosom, míg mesteremet meg nem verem,“ ezt írta 1849. március havában Damjanich János, a szabadság rettenthetetlen csatároszlánja nevének, aki akkor Gyulán tartózkodott. Ennek a mondanak pedig az volt a magyarázata, hogy Wohgemuth dandárparancsnoka, előbb pedig ezredese s így csakugyan mestere volt Damjanichnak. Április 19-én aztán Nagy-Sallónál csakugyan tönkre verte a mesterét. Ez volt a legszebb és legnagyobb diadala Damjanichnak. Szolnoknál felig-meddig meglepte az osztrákokat s így könnyebben ment a győzelem, de Nagy-Sallónál rendkívül véres és heves küzdelem volt mindkét részről, a melyet Görgei Léváról intézett volna, ha a harcterre láthatott volna. Mint önálló főparancsnok működött itt Damjanich s övé lett volna a szégyen is, ha csatát veszített volna. Damjanich a centrumot, Klapka a jobb, Nagy Sándor a bal szárnyat vezette. Mikor Wohlgemuthnak, a „custozai hősnek“ az ágyú megdördült, Damjanich így szólt a két tábornokhoz: Az urak vigyázzanak a két szárnyra, én majd a centrumban dolgozom. Délelőtt 10 órákor a 3-ik zászlóalj szuronyszegezve rohant be a város utcáiba s mivel az osztrákok összetöröltek a szűk utcákon, az egész hadjárat alatt itt történt meg először, hogy a szuronyharcot elfogadták. Rattentő megszálás támadt erre, a honvédek halomra szórták őket. Őrnagyuk átnyújtotta kardját, mire a honvédek leszállították lováról s hátrakisérték. Az ellenség kétségbeesett futással igyekezett menekülni. Legvéresebb harc folyt a temetőben, ahol a hős Lengyel Viktor is megsebesült, akit Kossuth tiszaszentmiklósi ebédjén hősiességeért homlokon csókol. Délben már ki voltak verve az osztrákok s mindenfelé csak futó csapatokat lehetett látni. Damjanich azonnal értesítette a felelőst a fényes győzelemről s gróf Wenckheim Béla futár által gratulált Damjanichnak. Érdekes, hogy ő volt az egyetlen a tábornoki karban, aki rendületlenül bízott a honvédek győzelmében még akkor is, amidőn Görgei folytonosan hátrált. „Mire kivirulnak a tavasz rózsái, mi győzni fogunk“, jóslgatta a hős és jóslata be is teljesült. Szerdán volt az ő legszebb és legfényesebb diadalának az évfordulója.

— **Gyászrovat.** Sztankay József biztosítási becsülő-biztosítástól való vesz-

Kálmán, a pápai szent Gergely-rend lovagja folyó évi április hó 20-án életének 65-ik évében rövid szenvedés után Budapestben elhunyt. A boldogult földi maradványait Esztergomba szállították és ott is temették el 22-én. A boldogult öreg ur kedves emlékét hagyott maga után Bars megyében, különösen Léva vidékén, hol régebben, mint az esztergomi főkapitány főtitkárja működött és úgy ő maga szeretetreméltó uri modorával, magyáros vendégszeretettel, mint kedves családja városkban és vidékén osztatlan szeretet- és tiszteletnek vándorolt. Nyugodjék békével!

— **Rakovszky Ferenc,** ar-maróthi kir. közjegyző — mint értesülünk — sulyosan megbetegedett; helyettesítésével a kir. közjegyzői kamara dr. Gyapay Ede lévai közjegyző helyettesít bízta meg.

— **Esküdtszéki tagok.** Folyó hó 13-án az aranyosmaróthi kir. törvényszéknél ez évi május hóban megtartandó esküdtszéki üléskehez rendes esküdtnek kisorsoltattak: Valkovics János, Fenyvesi Károly, Markly József, Rajczy Kálmán, Lányi Arthur, Dományi Elek, Dóka János, Dus Jenő, Lithvai István, Szegheő Rezső, Rakovszky István, Garami Armin, Znamenák Sándor, Wertheimer Simon, Jankovics Imre, Fürchtgott Lipót, Weisz Fülöp, Fizély Lajos, Nuzny András, Dr. Vincze Jenő, Dömötör János, Pató Albert, id. Bogóy Imre, Nagy Imre, Rakovszky Lajos, Zemanovics József, Simkó Adolf, Dr. Török Mór, Dr. Kmoskó Béla, Weisz Adolf; pótesküdtök: Mailáth István, Császka Gyula, Schön Alajos, Szigeti Mihály, Ribarik János, Kozma Ödön, Demke Ferenc, itj. Valach István, Weisz Ede, Zavodszky István.

— **Gyászbesz.** Csajka Ernő dr. esztergomi teológiai tanár, a szakolcai irgalmasok kórházában f. hó 20-án 42 éves korában elhunyt. A boldogult városkban is káplánkodott egy évig. Csajkát tanítványai rendkívül szerették s gyakorlati irányával igen szép eredményt tudott elérni. A nyájas modoru, könnyed előadása tanár szívvel-lelekkel azon dolgozott, hogy az ifjú papokat jó szónokokká képezze. Főképp Cicerót, Bossuet, Pazmányt ismertette meg növendékeivel. Megalakította az esztergomi oltárégyesületet és sok szegény falusi templom neki köszönheti, hogy az oltárégyesület miseruhákkal, szent edényekkel s egyéb készletekkel ingyen ellátta. A társadalmi és sajtóirodalom terén is nagy munkásságot fejtett ki. Több éven át az „Esztergom“ felelős szerkesztője volt. Elvei tisztasága, kedves társalgása, finom lelkülete miatt az esztergomiak nagyon szerették. — Betegségének lefolyása testvéreinek, a volt helybeli gyógyszerészek sorsával teljesen megegyezik.

— **Színházi bemutató.** Mezey Kálmán jónévű társulata husvét vasárnapján kezdte meg működését a „Bob herceggel“. Hétfőn két előadás lesz és pedig d. u. 4 órákor ifjusági és népies előadás: „A ven bakancsos“, este pedig „Nőemancipáció“ énekes bohózat. Kedden: „Az áldozati bárány.“ A társaságot eddigi működéséről igen jó hír előzi meg; kívánjuk, hogy nálunk is jövedelvel játszsának, a mi természetesen első sorban a közönségtől függ.

— **Juriga Nándor** volt lévai káplán Pozsony-Szöllőre plébánosá neveztetett ki. — **Lévai állami tisztviselői egyesülete** f. hó 30-án d. e. 11 órákor a városkban nagyteremben évi rendes közgyűlést tartja, melyre az érdeklődők ez uton is meghívattak.

— **Léva rt. város lakbérleti szabályrendelete** folyó április hó 20-ik napján a Miniszteriumtól végleg helybenhagyva érkezett, — azt a Polgármester, az április 26-án megtartandó képv. közgyűlésen fogja kihirdetni s miután a Belügyminiszterium a szabályrendeletnek a hivatalos lapban közzétételére iránt már intézkedett, — a szabályrendelet a legközelebbi évnegyed első napján — vagyis május 1-én — fog életbelépni. E szerint a szabályrendelet 11. §-a értelmében a földmások a legközelebbi évnegyedben — a negyedéves vagy hosszabb idejű bérleteknél — május 8-ik napjának déli 12 órájig eszközölhetők mind a háztulajdonos, mind a bérő részéről.

— **Március idusának törvénybe iktatása.** Szirmai Viktor dr., bajai ügyvéd törvényjavaslatot dolgozott ki, a mely az április 11-ikét nemzeti ünnepé avató törvényikk eltörlésére és március 15-ének, mint nemzeti ünnepnek törvénybe iktatására irányul. Baja város törvényhatósági bizottságának közgyűlése Bezeredy István főispán elnöklése mellett egyhangu lelkesedéssel magáévá tette a hazafias indítványt, a melyet pártolás végett az összes törvényhatóságoknak megküldöttek.

— **Ijesztő számok.** Az Egyesült Államok hivatalos statisztikai kimutatása szerint 1903-ban 206,000 magyar honpolgár vándorolt ki csupán az Egyesült Államok területére, ezek között volt 3000 iparos is. A legszomorubb a dologban az, hogy odaát lenézik és megvetik a magyarokat, különösen amióta egy erkölcsötlen banda üzlemlő-rántották le a leplet, a mely bandának tagjai mind magyarországiak voltak. A szigorú erkölcsű amerikaiak előtt ilyenekért veszítjük el becsületünket, mert ők magyarországi és magyar közt nem tesznek különbséget.

— **Szerencsétlenség a körmöcbányai pénzverőben.** F. hó 12-én d. e.

10 óra körül híre futott Körmöcbányán, hogy a pénzverőben nagy szerencsétlenség történt. S tényleg, a piactéren összeröpdött nép és a halottasszállító kocsi igazolta a gyaşos hírt. Sokféleképen magyarázzák az esetet. Valószínű azonban, hogy így történt: Az olvasztóban két pestet (kemencét) fűtöttek. Még nem olvasztották, csak szándékoztak. Minthogy azonban nem akart égni a kocsz, Haurik Károly olvasztó ajánlatára kéményseprőért küldtek. Ambrózy Jenő, a 26 éves kéményseprőmester el is ment azonnal Lang Antal segédjével. Az egyik kemencének kéménynyílását kitisztították; a másiknak kéményüregébe is készültek bemenni. Laczfalvi pénzverő mernők, aki éppen arra járt, figyelmeztette Ambrózyt, hogy ne menjenek be a kéményüregbe, mert ott veszedelmes széngáz fejlődik. A mester azonban még Hauriknak ismételt figyelmeztetése ellenére is beküldte segédjét, aki pár pillanat múlva mozdulatlanul terült el a nagy nyílásban. Ambrózy mentésére sietett, azonban ő is így járt: áldozata; ett kötelesegteljesítésének. Egy Klemm István nevű munkás ezt látva, szintén bebújt, hogy kimentse őket; de ő is elájult rögtön, mire Haurik, az olvasztó munkás ezt ki akarta huzni, csak fejét dugta be s azonnal elkábultan rogyott össze. Mire Balázs dr. kincstári orvos és a jelenlevők mentéshez fogtak, Amrózy és segédje már meghaltak, Klemmet és Haurikot sikerült élesztési kísérleteikkel életben tartani. A városban általános a részvét, különösen az Ambrózy család iránt, melyet egymásután értek a csapások. Amrózy Jenő temetése f. hó 14-én délután 4 órákor ment végbe nagy részvét mellett. Barátai díszes kocszot helyeztek ravatalára s a gyaşkocsi két oldalán haladva kísérték utolsó útjára.

— **Pályadíj jegyzők részére.** A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ oly köröségi és körjegyzők jutalmazására, akik községük gazdasági fölvirágzása körül buzgó és eredményes működést fejtettek ki, egy 500 koronás, két 300 koronás és két 200 koronás pályadíjat tűzött ki, vagyis öt jutalomdíj céljaira 1500 koronát bocsátott a földművelésügyi m. kir. miniszter rendelkezésére s így a jutalomdíjakat a földművelésügyi m. kir. miniszter fogja kiosztani. A jutalomdíjakra, az olyan községi és körjegyzők pályázhatnak, akik hiteles adatokkal igazolják, hogy községük gazdasági ágának, ugyanint a talajművelés, növénytermelés, kaszáló, legelő és erdők gondozása, gyümölcsfatermesztés, szőlőművelés, állattenyésztés, tejgazdaság, méhészet, selyemhernyótenyésztés, szob. meghonosítása vagy fejlesztése körül sikerrel működtek közre, továbbá a termények jobb értékesítése, háziipari keresetforrások teremtése s a szövetkezeti és hitelügy terén kifejtett működésükkel gyarapították községük anyagi jólétét. A hiteles adatokkal felszerelt s az országos központi jegyzőegyesület elnökségéhez címzett pályázati kérvényeket folyó 1905. évi május hó 31-ig kell elküldeni Úszkay Bálint, egyesületi főjegyzőhöz, Mezöturra, az illető vármegyei alispán ur utján. A pályázati kérvények feljegyzésére, ugyazintón a kérvények mellékletei is, de csakis a mellékleti bélyegekre nézve, mert a mellékletek, amennyiben mint okiratok bélyegilleték alá esnek, az okirati bélyegilleték alól mentességet nem élvezhetnek.

— **Magyar ember szerencséje külföldön.** Érdekes vendége volt Esztergomnak a napokban. 1873-ban alig 16 éves korában kivándorolt Esztergomból Viola Ferenc, néhai Viola István volt városi szenátor fia. Őt pengő forint és a férfi-szabásról nyert szabaduló levél volt a zsebében. Így kelt vándoruttra. Bejárta Ausztriának és Poroszországnak nagyobb városait s mindent foglalkozva végre elérte a francia határt. Az volt a célja, hogy Párisba megy és ott próbál szerencsét. Alig lépte át a francia határt, Chalons-ban elfogták a vele egy vonaton utazó katonák. Ez közvetlen a francia porosz háború után történt és az idegen fiút porosz kémnek nézték. Négy napig tartották fogva. Mig végre tolmács segítségével megtudták, hogy egyszerű magyar vándorutas. Helyrehozandó a hibát, a chalonsi hatóság ellátta annyit aprópénzzel, hogy Párisba utazhatott. Itt egy női szabócégnél talát alkalmazást és olyan ügyességet tanusított, hogy csakhamar első szabász lett. Ambíciója nem hagyta itt soká, hanem áthajózott Angliába és Londonban egy világhírű női divat-szabó cégnél 1000 font (24.000 kor.) évi fizetés mellett főszabász lett. Itt alapította meg mesés szerencséjét az esztergomi egyszerű iparos fia. A cégnél a londoni előkelő világgal megismerkedván, 8 évi takarékos éle múlt és szerencsés házasság révén önálló üzletet nyitott. Üzlete jelenleg több mint ezer munkáskezet foglalkoztat. Nemrég egy automobil-gyárat alapított és az is kitűnően prosperál. Szabó üzletének vezetőségét ez előtt két évvel unokaöccsére: Ambrózy József, özv. Ambrózy Mihályné esztergomi lakos fiára bízta, mig ő nagy vállalkozásokkal foglalkozik. Szerencséje és szerencsés házassága révén millióssá tette ugyan, de azért nem feledkezett meg Esztergomban lakó 90 éves édes anyjáról, özv. Viola Istvánnéról, akit most meglátogatott, továbbá nagy rokonságról sem. Viola különben nem csak ezért jött Magyarországra. Vele jött ugyanis egy nagy angol tőkepeztes társaság, melynek az a célja, hogy ha nálunk az őz-

álló vámterület létre jön, megelőzzék az osztrák- és német gyárosoknak hazánkba való özönlését és angol gyárak létesítésének biztos alapot készítsenek elő. Esztergomban tartózkodása alatt az üvegyárra irányították Viola figyelmét, aki megígérte, hogy szívesen foglalkozik majd annak átvétele kérdésével is. A derék férfiú vasárnap este utazott el Esztergomból.

Lakatosok haza jönnek. Cifra képes lapot — nem pedig látképes levelezőlapot, ami borzasztó dolog, — tehát képes kártyát kaptunk Monte Carlóból, melyen írva van: „tudatom, hogy május hó 6—7-én Léván leszünk és hosszabb ideig maradunk, mert nagyon fáradtak vagyunk. Üdvözlő hívők: Lakatos Sándor.” — Sándor, hogy is szól a nóta hogy; messze jártam...

A részegség új módja. Az amerikai alkoholelles orvosok nyugtalanokodni kezdenek a részegkedés új módja miatt, amely az Egyesült-Államokban terjedni kezd. A pálinkát ugyanis most már nem isszák, hanem eszik. Amerika nagy városaiban most olyan kétszersültet, süteményeket árulnak, amelyek whiskivel vannak telítve. Két-három ilyen sütemény a legerősebb ivó is leverni lábáról. Manchesterben pedig szeszcsukorkák divatosak, a nálunk is ismeretes konyakos cukorkák mintájára. A manchesteri cukorkák azonban hihetetlen mennyiségű szeszt tartalmaznak.

48-as párt szervezkedés. Ipoly-ságon, f. hó 8-án a függetlenségi érzelmi polgárok Sághy Benő ügyvéd elnöke alatt szervezkedtek. Elhatározták, hogy aláírókat fognak gyűjteni és ha azzal készen lesznek, megalkotják a 48-as pártot.

Halálozás. Városunknak egy érdekes és népszerű alakját tették el kedden: Novy N. János pénzügyigazgatási díjnos. A boldogult Kis-Kálván lakott és mindennap onnan „sétált” be a lévai hivatalba, télen-nyáron, vizen-sáron. De utóvégre is az ember nem masina, egyszer csak az ő edzett szervezete is felmondta a szolgálatot, hirtelen megrokkant és a kórházban fejezte be vándorútját. Mivel életében keveset nyugodott, ösztönös kíváncsú, hogy most már nyugodjék békében.

Siketnémák felvétele. A siketnémák körmozgásait intézetbe a jövő tanév elején 12 új növendék vétetik fel. A 7 és 10 év közötti korban levő minakét nembeli siketnéma gyermekek szülei már most benyújthatják az intézet igazgatóságánál a felvételi iránti kérvényeket. A felvidéki vármegyékben lakó gyermekek előnyben részesülnek a felvételnél.

Magnélküli gyümölcsök. Ugyanaz a híres coloradoi kertész, M. Spencer, a ki a magnélküli narancs termesztésének titkát találta ki, legújabbán a termelés új csodájával kedveskedett az inyenc-világnak. Előállította ugyanis az első magnélküli almákat, melyekből az angol király és egy londoni kórház kapták az első példányokat; az áruba bocsátott ilyen gyümölcsök darabját Londonban a mi pénzünk szerint 37 koronáért árulják. Spencer ur most a körte magtanításával foglalkozik s nemsokára e téren is kimutatja munkájának gyümölcsét, még pedig magtalan gyümölcsét.

Schönstein Henrik, ujonnan alapított uri és női divat kereskedésében egy himzés- és előnyomdát is rendez be, melyet ígérete szerint, mindég a legjobb divatnak megfelelő újdonságokkal is fogja bővíteni, egyebekben figyelmeltetjük lapunk t. olvasóit, mai szám nyilttéri-rovatában közölt hirdetésére.

Közgazdaság.

Védjük meg érdekeinket.

A magyar biztosítási ügyről.

Avatott tollal írt közlemény jutott kezünkhez, melynek megfigyelése ajánlatos, mert gazdasági politikai viszonyainkat igen közelről érinti, és célja: hogy hazai érdekeink megóvását szolgálja.

A közleményt teljes szövegében, a következőkben adjuk.

Hazánkban 53 biztosító társaság van, amelyek ugyszólván mindent biztosítanak, ami szárazföldön és vizen mozog vagy szállódnál az összes lehető és képzelt károk ellen. Ez magában véve jó és helyes sőt hasznos és szükséges is, de értékét kisebbíti azon körülmény, hogy ezen szépségszerű intézetek között olyanok is vannak, melyeknek erősen kell küzdeniük kitűzött üdvös céljuk elérésében a létfontosságú azért, mert versenyben tulnyomó az idegen országokból érkezők száma és sajnos a magyar gazdaságosság sokszor csekély látszólagos előnyökért ezeknek adja az elsőbbséget a hazai intézetekkel szemben.

Származásra nézve e 53 biztosító társaság közül csak 13 magyar (ezek közül 6 részvényszerű alapon álló, és 7 szövetkezeti alapon álló közönsös intézet), 22 osztrák, 6 német, 4 angol, 1 francia, 2 németalföldi, 1 svajci és 4 amerikai.

Van tehát 13 (illetőleg csak 12) belföldi vagyis magyar és nem kevesebb mint 40 (illetőleg 41), tehát háromszor annyi külföldi intézet és bizonyos, hogy ilyen viszás helyzet a világ egy államában sem található. Mindennél a belföldi intézetek vannak tulnyomó többségben és a külföldiek elenyésző kisebbségben.

A külföldi biztosító társaságok közül néhányan, és ide különösen az osztrák intézetek tartoznak, a közélet kiváló férfait nyerték meg, aminek nem volt egyéb célja, mint hogy nemzeti köntösbe burkolódzva a közönséggel elhítségk, hogy ők számolnak a nemzeti szemekkel.

Erélyvel és leleményességgel, amelyek meghódított piacokon rendes saját-sága a külföldi vállalatoknak, sikerült az idegen társaságoknak, támogatva a magyar közönség túrelmességtől és hazai biztosító intézeteink hasonló tulajdonságaitól, a magyar biztosítási üzlet nagyobb részét meghódítani. A statisztikai évkönyvben ki van mutatva, hogy az ország összes kötvényfizetéseinek csak 45 százaléka jut magyar társaságoknak és körü belül 55 százaléka a külföldi konkurrencziának, illetőleg nem magyar biztosító társaságnak.

Igy vándorol ki tökében szegény országunkból a sok olvasatlan millió biztosítási díjakért.

És e mellett nálunk folytonosan a hazai ipar védelméről és fejlesztéséről beszélnek, mindenütt azt halljuk: „Csak magyar gyártmányt vásároljunk”, de a magyar biztosítási üzlet védelméről és támogatásáról soha, vagy nagy ritkán esik szó. Talán jobban vagy olcsóbban dolgoznak a külföldi társaságok mint a hazaiak? Korántsem. Vagy talán a belföldi biztosító intézetek nem képesek fedezni hazánk szükségletét a biztosítás terén? Egyik sem áll. Nagy biztosító vállalatok — és ilyen néhány van — terjedelm, előékenységek, tartalékok, biztosság tekintetében a legtöbb külföldi intézetet fölülmulják, nem drágábbak és minden körülmények között képesek az egész ország szükségletét e téren minden külföldi biztosítás segítségének igénybevétele nélkül fedezni és a legnagyobb kockázatot viselhetik és helyezhetik el, amilyen nálunk egyáltalán létezik.

Ez állapotok természetesen megakadályozzák a hazai biztosítás fejlődését.

Míg a külföldi társaságok a magyar biztosítási üzletnek több mint 55 százalékát hódították meg, az Ausztriában működő magyar intézetek alig 3 százalékkal részesednek az osztrák biztosítási üzletben. Már most ez a kérdés, hogy milyen körülménynek tulajdonítható e hatalmas egyenlőtlenség. Erre a kérdésre könyv a felelet. Magyarországon ugyszólván dédelgetik a külföldi biztosítókat, míg Ausztriában a magyar társaságokat idegeneknek tekintik. Odaút az osztrák intézetek küzdenek a magyar társaságok ellen, ott ők valószággal biztosítási monopoliunot gyakorolnak. Így volt ez nálunk mindig. Ez előkelő ugyan, de közgazdaságilag súlyos vétéség. Az angol rendszeren angol, a francia francia, a német német biztosító intézetnél biztosít, még magasabb díjak mellett is, de mi magyarok vigan biztosítgatunk osztrák, német, angol, németalföldi, amerikai és más külföldi intézetnél és legkevesebb magyaroknál. Innen van, hogy míg másutt a külföldi biztosító társaságok csak vegetálnak, nálunk virágoznak.

Szükséges és kell is, hogy ez az állapot megváltozzék. A magyar biztosító közönségtől függ, hogy a közgazdasági lehetetlenségnek véget vessünk.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1905. évi április hó 16. től április hó 23. ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Obert Jolán	fiú	János
Paizs József Lukácsévits Ilona	leány	Margit Gizella
Záhorszky István Hürömpöly K.	leány	Margit Mária.
Jarabek János Akács Erzsébet	fiú	Lajos
Neuman Dávid Neuman A.	leány	Edit
Schveihis Izsák Herczföld F.	"	Jolán
ifj. Szabó Dániel Váci E.	"	Etel

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Galambo Lajos	17	Tüdőgümőkór
Szepesy L.-né Prikril K.	37	Tüdővész
Nóvy János	53	Gümőkór
Sama József	30	Kizárt sérv
Major János	38	Bélszavartódás

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza m.-mászánként 16 kor. 40 fill.

17 kor. — fill. Kétszeres 15 kor. 20 fill.
15 kor. 40 fill. — Rozs 14 kor. 40 fill. 17 kor.
80 fill. — Arpa 14 kor. 60 fill. 14 kor. 60 fill.
Zab 15 kor. 40 fill. 16 kor. 20 fill. — Kukorica 17 kor. 20 fill. 18 kor. 20 fill. Bab 26 kor. 40 fill. 27 kor. 60 fill. — Lenese 27 kor. 20 fill. 28 kor. 80 fill. — Köles 7 kor. 60 fill. 9 kor. 20 fill.

Irodalom és művészet.

Magyar remekírók új sorozata. A Franklin-Társulat magyar remekíróinak nagyszabású gyűjteményes kiadása újabb ötkötetes sorozattal, a hetedik sorozattal, gyarapodott. Az új sorozat legérdekesebb kötete a gyűjtemény 15. kötete, a mely *Katona Bánk-bánját* és *Telesi László gróf Kegycélt* foglalja egybe. E két hatalmas alkotás elő Rákosi Jenő irt külön-külön egy-egy klasszikus bevezető tanulmányt, a mely velős rövidségében gyönyörű korpék, jellemrajz és bírálat. A gyűjtemény 3 kötete *Gyönyösi István Murányi Vénuszát* és *Kemény János. emlékezetét* teszi hozzáférhetővé a mai közönségnek, a mely gyönyörűséggel olvashatja még mindig irodalmunk és zengzetes nyelvű, páratlan népszerűségű poétáját. A kötet elő *Badics Ferenc* irt terjedelmes bevezető tanulmányt. Ő rendezte nagy gondalal s a sajtó alá is a kötetet, az első kiadások alapján. A 8 kötet *Csokonai V. Mihály* munkáinak színét-javát tartalmazza: a *Lilla* ciklust, az *Anakreoni* dalokat, az *Ódákat* és a *Dorothyát*. E lángelmű nagy költőnk jellemrajzát és munkái méltatását *Bánózi József* írta meg bevezetésül a kötet elő. — A 12. kötet *Kisfaludy Károly* munkáinak első kötete: összes költeményei, az *Irene* és a *Kemény Simon. Heinrich Gusztáv* rendezte a kötetet sajtó alá, s bevezető tanulmányában gyönyörű képet fest irodalmunk ez uttörő alakjának változatos életpályájáról és nagy arányú irodalmi működéséről. — Az új sorozat ötödik kötete: *Arany János* munkáinak negyedik kötete; Arany beszélt költeményeit tartalmazza, a *Buda Haálát*, a *Déliás Időket*, *Murányi ostromát*, *Eduát* stb. *Riedl Frigyes* szakavatott keze rendezte sajtó alá. Az öt kötethez *R. Hirsch Neeli* rajzolta meg nagy művészettel a költők arcképeit. A diszesen kötött, gyönyörű 55 kötetes gyűjtemény ára 220 korona. Megrendelhető havi részletfizetésre is.

Nyilttér.

1407/1904 ttkvi szám.

Hirdetmény!

A lévai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Léva városában a Báthi ut mentén Csuráki István szomszédságában Dukesz Lipót és neje Dukesz Adél, val mint Ruzsicska Károly és neje Lovas Borbála tulajdonát képező **2 drb. pincehely** pótszínlelési ügyében az 1896 évi 70972 I. M. rendelet értelmében az eljárás folyamataba tétetett s az eljárás eszköz észre határidőül **1905 évi április hó 25 napjának délelőtti 9 órájára** alulírt kir. járásbíróság 4 számú termébe s onnét a hely színére kitűzetett, felhivatnak mindazok, a kik a tervbe vett pót helyszínelés ellen általában, vagy részben ellenvetést kívánnak tenni, továbbá a kik az ujonnan felveendő ingatlanokra tulajdoni igényt tartanak, — különösen pedig az ingatlanoknak tényleges birtokosai, végre a kik az ingatlanokra bármely más dologi jogot érvényesíteni vélnek, hogy igényeiknek érvényesítése végett a kitűzött határnapon a kiküldött előtt igényeik támogatására szolgáló bizonyítékaikkal jelenjenek meg, mert elmaradásuk esetében is a póthelyszínelés iránt a hiderített tényálláshoz és a telekkönyvi hatóság rendelkezésére álló adatokhoz képest fog intézkedés tétetni.

Kelt Léván a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1905 évi márczius hó 25 napján.

Pogány kir. jbró.

Erzsébet királyné-

sorsjegyek eladásával foglalkozó **ÜGYNÖKÖK** magas jutalékkal felvételnek. Ajánlatok intézendők **FISCHER** és **RIESZ** bankház Budapest, Erzsébet körút 9.

Eladó széna

bővebbet özv. Veres Sándornánál Léva Botka utca 17 szám.

UJ NŐI DIVATÁRU ÜZLET!

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönség becses tudomására hozni, miszerint **Léván Bati-utca 6. sz. alatt** (Weisz Izidor-féle házban) egy a mai kor igényeinek megfelelő

női divatáru

üzletet rendeztem be, — üzletemben mindég a legutolsó divatu alkalmi és különleges

női és gyermek kalapokat

menyasszonyi koszorut és fátlyot valamint egyéb női pipere cikkeket a legizlésebb kivitelben, „dus választékban tartok készletben.”

A fővárosban és külföldön több éven át szerzett tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **olcsó árak mellett** csakis a **legjobb minőségű** anyagból és a legizlésebben előállított kalapokat és egyéb pipere cikkeket rnyújthatam az igen tisztelt hölgyközönségnek, ezáltal reménylem üzletem létjogosultságát biztosíthatni.

Kiváló tisztelettel

Pintérné, Kramer Józsa.

Uri és női divat üzlet,

Előnyomda.

Alulírott tisztelettel van szerencsém — a helybeli piacon — Bakó-féle házban f. é. május hóban megnyitandó

uri és női divat, vászon és rövidáru

kereskedésemre b. figyelmét felhívai.

Általános óhajnak eleget tesndő, egy modern mintákkal dusan felszerelt **Előnyomdát**

is szerettem be, és azt úgy fogom vezetni, hogy mindenkor a legújabb mintákkal fogok a n. é. közönségnek rendelkezésére állhatni.

A helybeli piacon huzamosabb időn át való működésem által azon kellemes helyzetben vagyok, miként a n. é. közönség szükségletét és igényeit ismerem s így remélem, hogy azokat minden tekintetben képes leszek kielégíteni.

Nagybecsű jó indulatát kérve

kiváló tisztelettel

Schönstein Henrik

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy a **Fridman-féle házban** Mártonfy utca sarkán egy kicsinyben mint nagyban eladásra

festék és

olaj üzletet

nyitottam.

Törekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és lelkiismeretes kiszolgálásom által vevőim nagyra becsült bizalmát kiérdemeljem.

Van szerencsém t. vevőim becses figyelmét felhívni **Legfinomabb padló mázaimra** (Linoleum) különféle **Lackok, brunolin, bronz** és arany minden színben, cipőkrémek, kész olaj festékek; és por festékek minden színben, kaphatók. — Továbbá, legfinomabb kenczét (firniszt) égető olaj, gépolaj, tovettenő, koci kenők vizmentes és nyers ponyvák valamint mindennemű zsákok.

Bátorkodom ezuttal a n. é. közönséget felkérni, hogy ebbe vágó cikkekben beálló szükséglete esetén becses megítéssel bizalmukkal támogatni kegyeskedjék.

Magamat b. jóindulatába ajánlva

Léva, 1905. ápril. hó

Kiváló tisztelettel

Stern József

festék és zsiradék üzlet tulajdonos.

FOULARD-SELYEM

bluzokra és ruhákra méterenkint 65 kr.-tól 3 frt. 70 kr.-ig. Bérmentve és már elvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár Zürich.

UJ! UJ!

COOK & JOHNSON

amerikai szabadalmozott tyukszemgyűrűje.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű hatással és azonnal csillapítja a fájdalmat. — 1 drb. ható az ország minden gyógyszertárában. — 1 drb. borítékban 20 fill. 6 drb. kartonban 1 kor., postai küldés esetén 20 fillérel több. — Főraktár Magyarországra részére: **Török József** gyógyszerész Budapest, VI. Király-utca 12. — Kőponti raktár Magyarországra-Ausztria részére: „A azamaritanushoz”, Gráo.

G-Berzence-Léva-Léva-Csata-Parkány-Nána.				Parkány-Nána-Csata-Léva-Léva-Gr-Berzence.				B-Gyarmat-Parkány-Nána és vissza.				Érsekujvár-Kis-Tapolcsány és vissza.				
Gr-Berzence ind.	545	1230	600	Badapest ind.	145gy.	1030sz.	720gy.	B-Gyarmat ind.	305	815	227	Érsekujvár ind.	440	930	350	816
Jálna . . .	551	1238	608	Bécs . . . ind.	940sz.	1055sz.		Dejtár . . .	334	839	252	N-Surány . . . ér.	501	951	410	856
Saskó-Váralja	*600	1249	619	Parkány-Nána ind.	418	535	855	Ipoly Vecze . . .	*350	*855	*309	Nagy-Surány ind.	509	956	415	846
Gr-Szt-Kereszt	607	106	641	Kőhid-Gyarmath	435	552	912	Drégely-Palánk . . .	406	910	323	Zsitva-Födemes	522	1010	427	858
Geletnek-Szklénó	624	126	704	Kéménd . . .	450	607	927	Ipolyság . . . ér.	425	928	342	Mánya . . .	538	1028	441	912
Szénásfalu-Vihnye	630	134	715	Bény . . .	502	619	939	Ipolyság . . . ind.	437	936	350	Vajk . . .	557	1049	458	929
Zsarnóca . . .	649	200	747	Csata . . . ér.	515	631	951	Visk . . .	502	957	412	Verebély . . .	618	1113	518	949
Zsarnóca-Fürész.	*654	*205	*722	Csata . . . ind.	538	639	1001	Szakállos . . .	522	1016	432	Zsitva-Ujfalu . . .	630	1126	529	1000
Garamrév . . .	700	212	759	Oroszka . . .	546	647	1009	Bél . . .	*532	1027	445	Taszár . . .	646	1148	545	1016
Rudnó . . .	710	228	820	Garam-Damásd	556	657	1019	Ipoly-Pásztó . . .	547	1043	502	Aranyos-Maróth	704	1207	558	1029
Ujbánya . . .	716	240	843	Zseliz . . .	608	709	1032	Zalaba . . .	604	1100	519	Kis-Tapolcsány	715	1219	608	1039
Bars-Berzence 6. órh.	745	311	*916	Nagy-Salló . . .	636	736	1100	Csata . . . ér.	617	1113	532					
Gr-Szt-Benedek	755	322	927	Alsó Várad . . .	653	753	1117	Csata . . . ind.	656	1118	548					
Kovácsi . . .	804	336	943	Nagy-Szece . . .	700	800	1124	Parkány-Nána	749	1212	705					
Nagy-Koszmály	819	353	1000	Léva . . . ér.	710	810	1134	Vissza.								
Léva . . . ér.	930	408	1000	Léva . . . ind.	725	820	1200	Parkány-Nána ind.	855	418	535					
Nagy-Szece . . .	940	414	1000	Nagy-Koszmály	749	838	1222	Csata . . . ér.	951	520	631	Vissza.				
Alsó-Várad . . .	948	425	1000	Kovácsi . . .	759	846	1232	Csata . . . ind.	1008	543	650					
Nagy-Salló . . .	1010	447	1000	Gr-Szt-Benedek	819	904	1253	Zalaba . . .	1023	557	704					
Zeliz . . .	1033	508	1000	Bars-Berzence 6. órh.	*89	*910	*106	Ipoly-Pásztó . . .	1047	615	724					
Garam-Damásd	1045	520	1000	Ujbánya . . .	854	925	126	Bél . . .	1059	*624	*734	Kis-Tapolcsány	513	886	413	807
Oroszka . . .	1055	530	1000	Rudnó . . .	905	930	133	Szakállos . . .	1118	640	750	Aranyos-Maróth	523	851	423	828
Csata . . . ér.	1102	537	1000	Garamrév . . .	917	941	145	Visk . . .	1138	655	808	Taszár . . .	535	910	435	847
" . . . ind.	1118	557	1000	Zsarnóca-Fürész.	926	947*	154	Ipolyság . . . ér.	1205	716	830	Zsitva-Ujfalu . . .	550	928	450	910
Bény . . .	1131	614	1000	Csata . . .	954	1000	209	Ipolyság . . . ind.	1211	720	841	Verebély . . .	609	954	509	940
Kéménd . . .	1142	629	1000	Szénásfalu-Vihnye	1012	1013	228	Drégely-Palánk	1236	739	908	Vajk . . .	619	1077	519	957
Kőhid-Gyarmath	1155	646	1000	Geletnek-Szklénó	1033	1019	235	Ipoly-Vecze . . .	1251*	*751	*920	Mánya . . .	635	1054	535	1027
Parkány-Nána ér.	1212	705	1000	Garam-Szt-Kereszt	1108	1037	301	Dejtár . . .	115	809	939	Zsitva-Födemes	649	1054	549	1051
Budapest felé . ind.	1237gy.	825gy.	827gy.	Saskó-Váralja	1118	1044*	310	B-Gyarmat . . .	145	833	1003	Nagy-Surány . . . ér.	700	1109	600	1108
" . . . ér.	344sz.	945gy.	840sz.	Jálna . . .	1129	1053	320					" . . . ind.	710	1115	615	1113
" . . . ér.	150gy.	945gy.	940gy.	Gr-Berzence . . .	1137	1100	328					Érsekujvár . . . ér.	730	1135	637	1136
" . . . ér.	555sz.		1105sz.													
Bécs felé . . . ind.	259gy.	1209sz.	838gy.													
" . . . ér.	630gy.	632sz.	1140sz.													
			1205gy.													
			555sz.													

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
gy = gyorsvonat; s = személyvonat.
*jelzetek feltételes megállás.

HIRDETÉSEK.

Bars- és Hontmegyerésére
érczkoporsó főraktár Kern Testvéreknél Léván.
Beschorner A. M.
első cs. kir. osztr.-magyar-, német franczia-, olasz- és orosz szabaldalmazott érczkoporsó gyárából.

Ezen szabadalm. érczkoporsók Európában majd minden egészségügyi hatóságok által nemcsak a hullak szállításához, leginkább légmentességük miatt, mi által az légártalmas szesz (hullaméreg) kigőzögését akadályozzák, a legjobban ajánlatnak. Szép kiállítása, gazdag díszítése, olcsósága, tartóssága, sir- és sirboltokban használhatósága ezen gyártmányoknak kivívták minden művelt országban a legnagyobb elterjedést, ára 8 frttól 100 frtig. **Fakoporsók gyermekek részére 3 forinttól, felnőtteknek 8 forinttól 15 frtig.** Ugyazintén siremlékek, vaskerítések, kereszttek, szemfedelek, párnák, koszorúk, szalagsokrok stb. nagy választékban jutányos áron. **Kaphatók KERN TESTVÉREKNÉL Léván.**

Árverési hirdetmény

Ó-Bars község képviselő testületének f. évi április hó 18-án tartott közgyűlésén 14/VIII szám alatt hozott határozatához képest ezennel közhírré tétetik, hogy **Ó-Bars község** mint esk. test tulajdonát képező 3 lakó szoba, 1 bolt-helyiség, 1 nagyívó (ívó) szoba konyha, kamra és megfelelő melléképületekből álló **italmérési engedélyvel egybekötött korcsma épülete f. évi május hó 3-án d. e. 9 órakor**, a körjegyzői irodában tartandó nyilvános árverésen 1905 évi július hó 1-től 1908 évi december hó 31-ig terjedő 3 1/2 évre haszonbérbe adni fog.

Kikiáltási ár 1000 korona, mely összeg 10%-ka az árverés megkezdése előtt, bánatpénz gyanánt, Ó-Bars község bírójának kezéhez lefizetendő. Írásbeli zárt ajánlatok kellőleg felszerelve, szintén elfogadtnak. Az árverési feltétellel, az óbarsi körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyzetjük, miként a Nmlt. m. kir. pénzügy miniszteriumnak f. évi február 6-án 9810 szám alatt kelt intézkedésével, Ó-Bars községben ideiglenesen megállapított 3-rom korlátlan italmérési engedély véglegesen 2-re visszaállított és a második italmérési engedély, véglegesen a község korcsmájához köttetett.

Kelt Ó-Bars 1905 április 19.

Paul Ferencz jegyző
Fábián József bíró.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb Aczélekék 1, 2, 3 és 4 barázdásnak
Ret, moha, tagozot és diagonál **Boronák**
Gyűrűs és sima acél lemez földi hengerek, Agricola vetőgépek.

ARATÓ-GÉPEK
fünek herének.
Szénagyűjtők és aratógerelyek. Szénafordítók. Szabad. aszaló készülék gyümölcs és főzelékeknek. **Bor- és gyümölcs sajtók,** Gyümölcs és szőlő zuzók és bogymorzsolók, Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő "SYPHONIA", Tormács és vértetű pusztítására, Szállítható takart tőzhelyek.

Járgányok
1-6 vonóállat befogására Legujabb gabona-tisztító-rosták, TRIUREK és KUKORICA MORZSOLÓK, Szecska vágók, darálók, répavágók, Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók valamint minden más fajta gazdasági gépek készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa
cs. és k. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek
Alap. 1872. **Bécs, II/1. Taborstrasse 71.** 1000 munkás.
Kitüntette több, mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. - Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek. **Kaphatók: KNAPP DÁVID úrnál Léván.**

Hangverseny Grammophon
A jelenkor csodagépe!

Beszél, énekel, zenél, renkívül érdekes szórakoztató eszköz családok részére, vendéglőknek s kávéházaknak, Több ezer reproductió a világnak leghíresebb művészeitől. **GÉPEK valamint LEMEZEK nagy választékban legolcsóbb áron kaphatók:**
Klein Sándor
órák és ékszerész **LÉVÁN.**

Névjegyek, meghívók és eljegyzési-kártyák
legdiszesebb kivitelben
készítettnek
NYIRAI ÉS TÁRSÁNÁL Léván.

Magy. kir. dohány, szivar, lőpor és kártya-árulás. Első gazdasági és varró-gép-, fa- és érozkoporsó raktára.

Az Arany Kaszánhoz.

Kern Testvérek Léván.

Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemege-liszt-, festék-, kefekötő áruk, gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró-gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek. Szerszám: asztalos, bádigos, gépész, lakatos, kovács, kádár, kerékgyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdaság-részfű, tengelyek, ekereszek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lőszór-, afrikai Afripuo és tengeri fű, épület- és bu-tor vasalások, finom kávé, cukor, tea, rum, likőrök, cognac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.

Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesítetnek, új képes árjegyzékek kívánatra bér-mentve küldetnek.

Lehet-e a tüdőbaj ellen védekezni?

A tüdőbajok okozói gyanánt a tuberkulózis-bacil-lusokat ismerjük föl, a melyek mindenütt, a hol tüdő-bajok tartózkodnak, benne vannak a levegőben és az utcáknak minden részében. Jóllehet a bacillusok csaknem minden ember a porral magába szívja, még sem lesz minden ember beteg, mert az emberi szervezet rendszeres viszonyok között szerencsére képes arra, hogy a betegségek bejövétől csirait a gőz- (tüdő) mirigyekben lévő hatóanyag szűrésével ártalmatlanná tegye. Csak ott tör ki a betegség, a hol ezek a mirigyek meggyengültek és miután ezt híres szaktudósok fölismerők, közzéadták, hogy a gége-mirigyek erősítésével teremtésnek segítő-eszköz a betegség csirainak legyőzésére. Ujabb időben a tüdőbajosoknak éppen ezért

HOFFMANN dr.-féle glandulént

rendelnek, a mely egészséges állatok gége-mirigyéből tartalmazza azt a hatóanyagot és így a betegség csirait elpusztító anyagok mesterséges bevezetésével támogatja a test természetes gyógyító törekvését. Azok az orvosok, a kik betegségeik glandulént alkalmazzanak azt tapasztalták, hogy a betegek átvágya-névekedik, kedvük derül, erejük és testüyük gyarapodik, a köhögés alább hagy, a köpet oldódik, az éjjeli izzadás eltűnik: szóval, hogy a gyógyulás folyamata megkezdődik. Ajánlatos tehát, hogy ne mulasszunk el a glandulén-tablettákkal való kísérletet.

A glandulén Hoffmann dr. utóadai kém. gyárában Mezőtúr (Szászország) készült és orvosi rendelteté-re gyógyszertárakban, valamint a raktárban: **Frager E. Gyógyszertára. os. és kir. udvari szállító, Prága 203-111. Török J. Gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. sz., úvegekben 100 tabl. a 550 K., 50 tabl. a 8 K., kapható. Kimerítő brosrát a gyógyító eljárásról orvosok és meggyógyult betegek jelentéseivel kívántra ingyen és bérmentve küld a gyár.**

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruháimuk mosására, a **Schicht** által újonnan feltalált

mosó kivonat, „Asszonydicséret”

védjegyel, a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosásmosáznál.

Méltóztatatlanná válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Oriási szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyeresémet, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a **98.924** sz. sorsjegyre,

a **400,000** kor. legnagyobb főnyeresémet a **83.451** zs. sorsjegyre, továbbá **110.000. 80.000. 70.000. 60.000. 25.000. 20.000** több **15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legerősebb osztálysorsjátékban vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. magyar osztálysorsjátékban **110.000** sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeresémet jut és összesen **14 millió 459.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeresémet esetleg **1.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000 200.000. 2 á 100.000, 1 á 90.000. 2 á 80.000, 1 á 70.000. 2 á 60.000, 1 á 50.000, 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000** és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.
1/2 " " " 3. — " " 6. — 1/1 " " " 6. — " " 12. —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

GEDULDIGER HUGÓ VÉSNÖK
ruggyanta-belyegző-gyára
Alapított 1874.
BUDAPEST, VI, VÁCI-KÖRÚT 17. SZÁM

Készít. ruggyanta és rézbélyegzőket, pecsétnyomókat sablonokat, öntött- és vésett czimtblákat sat.

Arjegyzék ingyen.
Vidéki képviselők kerestetnek

A Franklin-Társulat kiadása.

A Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei
hetedik sorozata

- most jelent meg a következő kötetekkel:
- Gyöngyösi István munkái.** Sajtó alá rendezte Badics Ferencz.
 - Csokonai V. Mihály munkái.** Sajtó alá rendezte Bánóczy József.
 - Kisfaludy Károly munkái. I.** Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
 - Katona József és Teleki László gróf.** Sajtó alá rendezte Rákóczy Jenő.
 - Arany János munkái. IV.** Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- A már előbb megjelent hat sorozatban a következő művek jelentek meg:
- Arany János munkái. I. II. és III. kötet.** Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
 - Arany László munkái.** Sajtó alá rendezte Kozma Andor.
 - Bajza József munkái.** Sajtó alá rendezte Badics Ferencz.
 - Csiky Gergely színművei.** Sajtó alá rendezte Vadnai Károly.
 - Czuczor Gergely költői munkái.** Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
 - Garay János munkái.** Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.
 - Gvadányi József és Fazekas Mihály.** Sajtó alá rendezte Négyesy László.
 - Kazinczy Ferencz művetből.** Sajtó alá rendezte Váczy János.
 - Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet.** Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
 - Kölcsey Ferencz munkái.** Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
 - Kossuth Lajos munkáiból.** Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
 - Kurucz költészet.** Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
 - Madách Imre munkái.** Sajtó alá rendezte Alexander Bernát.
 - Pázmány Péter munkáiból.** Sajtó alá rendezte Fraknoi Vilmos.
 - Reviczky Gyula összes költeményei.** Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
 - Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet.** Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
 - Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet.** Sajtó alá rendezte Bayer József.
 - Tompa Mihály munkái. I. II. III. kötet.** Sajtó alá rendezte Léway József.
 - Vajda János kisebb költeményei.** Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
 - Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. VI. kötet.** Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
- A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára **220 korona**; az ennek kiegészítőjeként megjelent **Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve** ára **30 korona**, melyet a Magyar Remekírók vevői **20 korona kedvezményes áron** kapnak.
- Megrendeléseket elfogad **NYITRAI és TÁRSA** könyvkereskedése.